

РЕШЕНИЕ

30.10.2024

с. Верхний Услон

КАРАР

52-674

Югары Ослан муниципаль районы территориясендә торак контроле
турында Нигезләмәгә үзгәрешләр керту хакында

«Россия Федерациясе һава кодексына һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр керту турында» 2024 елның 8 августыннан N 289-ФЗ Федераль законы нигезендә, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законны гамәлгә ашыру максатларында, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Дәүләт контролен (күзәтчелеген) оештыру һәм гамәлгә ашыру үзенчәлекләре турында» 2022 елның 10 мартындагы 336 номерлы карарына, Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Уставына таянып, Югары Ослан муниципаль районы Советы карар итте:

1. Югары Ослан муниципаль районы Советының 2021 елның 13 сентябрәндәге 13-161 номерлы карары белән расланган Югары Ослан муниципаль районы территориясендә муниципаль торак контроле турындагы Нигезләмәгә түбәндәге үзгәрешләрне кертергә:

1.1. Нигезләмәнең 4.6.3 пунктында «66 статьясындагы 12 өлешендә» сүзләрен «66 статьясындагы 12 һәм 12_1 өлешләрендә» сүзләренә алмаштырырга;

1.2. Нигезләмәнең 4.9.4 пункты түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«4.9.4. Күчмә тикшерү нәтижеләре буенча әлеге Нигезләмәнең 5.1 пунктындагы 2 пунктчасында каралган карар кабул ителә алмый.».

2. Югары Ослан муниципаль районы территориясендә муниципаль торак контроле турындагы Нигезләмәнең текстын яңа редакциядә расларга (1 нче кушымта)

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасының хокукый мәгълүматның рәсми порталында һәм Югары Ослан муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну Югары Ослан муниципаль районы Советының икътисадый үсеш, экология, табигый ресурслар һәм жир мәсьәләләре буенча даими комиссиясенә йөкләргә.

Совет Рәисе,
Югары Ослан муниципаль районы Башлыгы

Е.А. Варакин

Югары Ослан муниципаль районы территориясендә
торак контроле турында
Нигезләмә

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге Нигезләмә Югары Ослан муниципаль районы территориясендә муниципаль торак контролен (алга таба - муниципаль контроль) оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртибен билгели.

1.2. Муниципаль контроль предметы булып юридик затларның, индивидуаль эшкуарларның һәм гражданның (алга таба – контрольдә тотылучы затларның) торак законнары, энергияне сак тоту турында һәм муниципаль торак фондына карата энергетика нәтижәләгән күтәрү турында законнарда билгеләнгән мәжбүри таләпләрне (алга таба – мәжбүри таләпләр) үтәве тора, ә атап әйткәндә:

1) таләпләр:

торак фондыннан файдалану һәм сакланышы; торак биналар, аларны куллану һәм карап тотуга;

күпфатирлы йортларда биналарның милекчеләренең гомуми милкен куллану һәм карап тотуга;

күпфатирлы йортта торак бинаны торак булмаган бинага һәм торак булмаган бинаны торак бинага күчү тәртибенә;

күпфатирлы йортта биналарны яңадан планлаштыру һәм (яки) үзгәртеп кору тәртибенә;

капиталь ремонт фондларын формалаштыруга;

күпфатирлы йортларда гомуми милекне карап тоту һәм ремонтлау буенча хезмәтләр күрсәтүче һәм (яки) башкаручы юридик затларны, индивидуаль эшкуарларны,

күпфатирлы йортлар белән идарә итүче, күпфатирлы йортларда гомуми милекне карап тоту һәм ремонтлау буенча эшләрне башкаручы юридик затларны, индивидуаль эшкуарларның эшчәнлеген оештыруга;

күпфатирлы йортларда һәм торак йортларда милекчеләргә һәм файдаланучыларга коммуналь хезмәтләр күрсәтүгә;

торак - коммуналь хужалыгының дәүләт мәгълүмат системасында (алга таба - система) ресурслар белән тәэмин итүче оешмалар, күпфатирлы йортлар белән идарә итү эшчәнлеген башкаручы затлар тарафыннан мәгълүмат урнаштыру тәртибенә;

күп фатирлы йортларда инвалидлар өчен торак алу мөмкинлеген тәэмин итүгә;

социаль файдаланудагы наемга алынган йортларда торак урыннары бирүгә;

энергетика нәтижәләгән һәм күпфатирлы йортлар биналарының һәм торак йортларның энергия ресурсларын исәпкә алу җайланмалары белән тәэмин ителеш таләпләре;

2) кагыйдәләр:

күпфатирлы йортта гомуми милекне тиешле сыйфатта һәм (яки) билгеләнгән

озынлыктан артып киткән үзгәрешләр белән идарә итү, карап тоту һәм ремонтлау буенча хезмәтләр күрсәтү һәм эшләр башкару очрагында торак урынын карап тоту өчен түләү күләмен үзгәртү;

торак урынын карап тоту өчен түләү күләмен үзгәртү;

күп фатирлы йортларда һәм торак йортларда милекчеләргә һәм файдаланучыларга коммуналь хезмәтләр күрсәтүне туктату, туктатып тору һәм чикләү.

Шулай ук контроль чаралар нәтижәләре буенча кабул ителә торган карарларның үтәлеше муниципаль контроль предметы булып тора.

1.3. Муниципаль контроль объектлары (алга таба – контроль объекты) булып тора:

- контрольдә тотылучы затларның эшчәнлегә, гамәлләре (гамәл кылмавы), алар кысаларында мәжбүри таләпләр үтәлгә тиеш, шул исәптән эшчәнлекне гамәлгә ашыручы контрольдә тотучы затларга карата куелган таләпләр, гамәлләр (гамәл кылмау);

- контрольдә тотылучы затларның эшчәнлегә нәтижәләре, шул исәптән мәжбүри таләпләр куела торган эшләр һәм хезмәтләр;

- биналар, корылмалар, территорияләр, шул исәптән жир кишәрлекләре, предметлар һәм башка объектлар.

1.4. Контроль объектларын исәпкә алу: контроль чараларның бердәм реестрын булдыру юлы белән башкарыла;

судка кадәр шикаять бирү мәгълүмат системасы (дәүләт мәгълүмат системасы ярдәмче системалары);

дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларын ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек юлы белән гамәлгә ашыру.

"Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчеләге) һәм муниципаль контроль турында" 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның (алга таба – Федераль закон) 16 статьясындагы 2 өлеше һәм 17 статьясындагы 5 өлеше нигезендә контроль орган тарафыннан мәгълүмат системасын кулланып контроль объектларын исәпкә алу алып барыла.

1.5. Муниципаль контроль Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитеты (алга таба – контроль орган) тарафыннан башкарыла.

Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитетының Төзелеш, торак-коммуналь хужалык, элемент һәм энергетика бүлегенә йөкләнә.

1.6. Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенә төзелеш, торак-коммуналь хужалык, элемент һәм энергетика буенча урынбасары муниципаль контрольне гамәлгә ашыру эшчәнлегә белән житәкчелек итә.

1.7. Контроль орган исемнән муниципаль контрольне түбәндәге вазыйфаи затлар башкарырга хокуклы:

1) контроль органы житәкчесе (житәкчесе урынбасары) ;

2) элгә Нигезләмә, вазыйфаи регламент яисә вазыйфаи инструкция нигезендә вазыйфаи вазифаларына муниципаль контроль төре буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыру, шул исәптән профилактик чаралар һәм контроль чаралар үткәру (алга таба – инспектор) керә торган контроль органының вазыйфаи заты.

Муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле контроль органының вазыйфаи затлары исемлегә элгә Нигезләмәненә 1 кушымтасында билгеләнгән.

Тикшерү органы житөкчесе, житөкче урынбасары (алга таба – контроль органның вөкалөтле вазыйфаи затлары) контроль чарасын үткөрү турында Карар кабул итүгө вөкалөтле контроль органының вазыйфаи затлары булып тора.

1.8. Инспекторның хокуклары һәм бурычлары:

1.8.1. Инспекторның хокуклары:

- 1) Россия Федерациясе законнарын, контрольдә тотучы затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәргә;
- 2) мөжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү, ачыклау һәм булдырмау буенча Россия Федерациясе законнары нигезендә бирелгән вөкалөтләрне үз вакытында һәм тулы күләмдә гамәлгә ашырырга, күрсәтмәне мөжбүри үтәү турындагы таләп белән судка мөрәжәгать итү турында тәкъдимнәр әзерләгәнче контроль органы карарларын үтәүне тәэмин итү буенча чаралар күрергә, әгәр мондый чара законнарда каралган булса, контроль органы карарларын үтәүне тәэмин итү буенча чаралар күрергә;
- 3) контроль чаралар үткәргә һәм закон нигезендә һәм аларның билгеләнеше нигезендә бары тик хезмәт вазыйфаларын башкарган һәм тиешле мөһүмат булган очракта гына, контроль чараларның бердәм реестрында контроль чаралар үткәргә, ә контрольлек итүче затлар белән үзара хезмәттәшлек иткән очракта, мондый чараларны үткәргә һәм хезмәт таныклығын, федераль законнарда каралган башка документларны күрсәткәндә генә мондый гамәлләрне кылырга;
- 4) контроль чаралар үткәргәндә дин тотучыларга, башка дини йолаларга карата ихтирамсызлык күренешен, аларны уздыруга комачауламаска, шулай ук дини оешмаларның эчке билгеләнешләрен бозмаска;
- 5) контрольдә тотылучы затларның, аларның вәкилләренең катнашуына комачауламаска, ә контрольдә тотылучы затларның, аларның вәкилләренең ризалыгы белән, эшкурларның хокукларын яклау буенча Россия Федерациясе Президенты каршындагы вөкалөтле вәкилнең яисә аның иҗтимагый вәкилләренең, эшкурларның хокукларын яклау буенча вөкалөтле вәкилнең контроль чаралар үткәргәндә (контроль органның контрольлек итүче затлар белән үзара хезмәттәшлеге таләп ителми торган контроль чаралардан тыш) һәм федераль законда һәм әлеге Нигезләмәнең 3.3 пунктында каралган очракларда контроль, консультация бирү;
- 6) контрольлек итүче затларга, аларның контроль чараларын уздырганда катнашучы вәкилләренә, муниципаль контроль предметына караган мөһүмат һәм документлар, шул исәптән федераль законда каралган очракта, контроль чараны үткөрүне килештерү турында белешмәләр бирергә;
- 7) контрольдә тотылучы затларны, аларның вәкилләрен тикшерү чаралары һәм контроль чаралар предметына караган контроль гамәлләр нәтижеләре белән таныштыру;
- 8) контрольдә тотылучы затларны, аларның вәкилләрен ведомствоара мөһүмат хезмәттәшлек кысаларында алынган һәм контроль чарасы предметына караган мөһүмат һәм (яки) документлар белән таныштыру;
- 9) ачыкланган бозу фактлары буенча күрелә торган чараларны билгеләгәндә ачыкланган бозулар авырлыгы, аларның закон белән саклана торган кыйммәтләр өчен потенциал куркынычларының туры килүен исәпкә алырга, шулай ук контрольдә тотылучы затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен, аларның мөлкәтенә хокуксыз зыянны нигезсез чикләүне булдырмаска;
- 10) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә шикаять белдергәндә үз гамәлләренең нигезле булуын расларга;
- 11) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән контроль чаралар үткөрү һәм

контроль гамәлләр кылу срокларын үтәргә;

12) контрольдә тотылучы затлардан Россия Федерациясе законнарында каралмаган яисә дәүләт органнары һәм җирле үзидарә органнары карамагында булган документлар һәм башка белешмәләр таләп итмәскә.

1.8.2. Тикшерү чарасын үткәргән вакытта инспектор үз вәкаләтләре чикләрендә һәм үткәрелә торган контроль гамәлләр күләмендә хокуклы:

1) хезмәт таныклығын күрсәткәндә һәм контроль чара үткәрү турында контроль органы карары белән билгеләнгән вәкаләтләр нигезендә, Федераль законнарда башкача каралмаган булса, җитештерү объектларында тоткарлыксыз булу (карау);

2) мәжбүри таләпләрне үтәүгә кагылышлы барлык документлар, шул исәптән билгеләнгән тәртиптә Дәүләт, хезмәт, коммерция яки закон тарафыннан саклана торган башка серләрне үз эченә алган документлар белән танышу;

3) контрольдә тотылучы затлардан, шул исәптән контрольдә тотыла торган оешмаларның җитәкчеләреннән һәм башка хезмәткәрләреннән контроль чаралар үткәргәндә ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозу фактлары буенча язмача аңлатмалар бирүне, шулай ук документларны күчерүне, фото - һәм видеога төшерүне таләп итәргә;

4) тикшерү чарасы предметына һәм күләменә караган өлешендә техник документлар, электрон мәгълүматлар базалары, контрольдә тотылучы затларның мәгълүмат системалары белән танышу;

5) контрольдә тотучы зат тарафыннан контроль чаралар үткәргәндә соралган документларны һәм материалларны тапшырмау яки вакытында тапшырмау, вазыйфаи затларны һәм (яки) контрольдә тотучы зат хезмәткәрләрен сораштыру үткәрү мөмкинлеген булмау, бинага керү мөмкинлеген чикләү, контроль чараны гамәлгә ашыру буенча башка чараларга комачаулау фактлары буенча актлар төзәргә;

6) контрольлек итүче затларга мәжбүри таләпләрне бозуларны булдырмау һәм куркынычсызлыкны тәмин итү буенча күрсәтмәләр бирергә, контрольлек итүче затлар тарафыннан ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында һәм бозылган нигезләмәне торгызу турында карарлар кабул итәргә;

7) «Полиция турында» 2011 елның 7 февралендәге 3-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, инспекторга каршы тору яисә куркыныч янаган очрақларда полиция органнарына ярдәм сорап мөрәҗәгать итәргә;

1.9. Контроль орган судка гаризалар белән мөрәҗәгать итәргә хокуклы:

1) Россия Федерациясе Торак кодексы таләпләрен бозып, күпфатирлы йортта биналарның милекчеләренең гомуми җыелышы яки торак милекчеләре ширкәте, торак-төзелеш яки башка махсуслаштырылган кулланучылар кооперативы әгъзаларының гомуми җыелышы тарафыннан кабул ителгән карарны гамәлдә түгел дип тану турында;

2) мондый ширкәт уставына яки мондый кооператив уставына кертелгән яки Россия Федерациясе Торак кодексы таләпләренә туры килмәүне билгеләнгән срокта үтәмәгән очракта яки мондый ширкәт яки мондый кооператив төзү тәртибен бозу ачыкланган очракта, торак милекчеләре ширкәтен, торак, торак - төзелеш яки башка махсуслаштырылган кулланучылар кооперативын бетерү турында күрсәтмәне тиешле срокта үтәмәгән очракта яисә мондый ширкәт яки мондый кооператив уставының Россия Федерациясе Торак кодексы таләпләренә туры килмәве яисә мондый ширкәт яки мондый кооператив төзү тәртибен бозу очрагында;

3) күпфатирлы йорт белән идарә итү шартнамәсен, күпфатирлы йортта гомуми милекне карап тоту һәм ремонтлау буенча хезмәтләр күрсәтү һәм (яки) эшләр башкару шартнамәсен яисә күпфатирлы йортта гомуми милекне карап тоту һәм (яки)

ремонтлау буенча эшләрне башкару буенча хезмәтләр күрсәтү шартнамәсен, идарәче оешманы сайлап алу турында Россия Федерациясе Торак кодексы таләпләрен бозуларны бетерү турында күрсәтмәне билгеләнгән срокта үтәмәгән очракта, гамәлдә түгел дип тану турында, күпфатирлы йорт белән идарә итү шартнамәсен раслау турында һәм аны тәзү турында, күпфатирлы йортта гомуми милекне карап тоту һәм ремонтлау буенча хезмәтләр күрсәтү һәм (яки) эшләр башкару шартнамәсен яки күпфатирлы йортта гомуми милекне карап тоту һәм (яки) үтәү буенча хезмәтләр күрсәтү шартнамәсен тәзү турында, әлеге шартнамәләрнең шартларын раслау турында;

4) күп фатирлы йорттагы биналарның милекчеләренең, торак урыннарны яллаучыларның һәм башка файдаланучыларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен, аларның мөрәжәгатьләре буенча яки билгесез затлар даирәсенәң хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен яклауга, мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланган очракта, билгесез затлар даирәсенәң хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен яклауга;

5) социаль файдаланудагы торак фондының торак урыны наем шартнамәсен билгеләнгән срокта әлеге шартнамәнең Россия Федерациясе Торак кодексы белән билгеләнгән мәжбүри таләпләргә туры килмәвен бетерү турында күрсәтмәне үтәмәгән очракта, гамәлдә түгел дип тану турында;

6) күрсәтмәне үтәргә мәжбүр итү турында;

1.10. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга бәйлә мөнәсәбәтләргә Федераль закон нигезләмәләре кулланыла.

1.11. Контроль органның вазыйфаи затлары һәм башка вәкаләтле затлар башкарган гамәлләр һәм кабул ителә торган карарлар турында контрольлек (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында күрсәтелгән гамәлләр һәм карарлар турында мәгълүматларны урнаштыру, шулай ук аларны дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтү һәм дәүләт һәм муниципаль функцияләренә башкару өчен файдаланыла торган мәгълүмат системаларының мәгълүмати-технологик хезмәттәшлеген тәмин итә торган инфраструктура аша контрольдә тотучы затларга җиткерү юлы белән хәл ителә, шул исәптән «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы (функцияләр)» федераль дәүләт мәгълүмат системасы аша (алга таба – дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы) һәм (яки) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталы аша да.

2. Зыян (зарар) китерү куркынычы категориясе

2.1. Муниципаль торак контроле профилактика чараларын һәм контроль чараларны сайлап алуны билгели торган зыян (зарар) китерү рисклары белән идарә итү, эчтәлек (шул исәптән тикшерелә торган мәжбүри таләпләр күләме), интенсивлык һәм нәтижәләр нигезендә гамәлгә ашырыла, шул ук вакытта контроль орган даими нигездә зыян (зарар) китерүне бәяләү һәм аның белән идарә итү өчен кулланыла торган белешмәләргә мониторинг (жыю, эшкөртү, анализ һәм исәпкә алу) үткөрелә.

2.2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда зыян (зарар) китерү куркынычы белән идарә итү максатларында контроль объектлары зыян (зарар) китерүнең (алга таба-риск категориясе) түбәндәге риск категорияләренең берсенә кертеләргә мөмкин: югары куркынычы, уртача куркынычы, түбән куркынычы.

2.3. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында контроль объектларын риск категорияләренә кертү критерийлары әлеге Нигезләмәнең 2 кушымтасы белән билгеләнгән.

2.4. Куркынычның бер категориясе буенча контроль органы тарафыннан ел саен әлеге характеристикаларны расланган критерийлар һәм рисклар белән чагыштыру

нигезендә гамәлгә ашырыла, шул ук вакытта мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторы булып, мәжбүри таләпләрне бозмый торган контроль объекты параметрларыннан туры килү яисә кире кагу тора.

2.5. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында тикшерелә торган мәжбүри таләпләрне бозу риск индикаторлары исемлеге өлгә Нигезләмәнең 3 кушымтасында билгеләнгән.

2.6. Контроль объекты билгеле бер риск категориясенә кертелмәгән очракта, ул түбән риск категориясенә кертелгән дип санала.

2.7. Контроль орган контроль объектынның куркынычның башка категориясе критерийларына туры килүе турында мәгълүмат кәргән көннән биш эш көне эчендә яисә үзгәртү, риск критерийларын тиз арада арттыру, контроль объектынның риск категориясен тиз арада арттыру турында Карар кабул итә.

3. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда үткәрелә торган профилактик чаралар төрләре

3.1. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда контроль орган түбәндәге профилактик чаралар үткәрә:

- 1) мәгълүмат бирү;
- 2) хокук куллану практикасын гомумиләштерү;
- 3) игълан кисәтү;
- 4) консультация бирү;
- 5) профилактик визит.

3.2. Мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча контрольлек итүче һәм башка кызыксынган затларга мәгълүмат бирү һәм хокук куллану практикасын гомумиләштерү.

3.2.1. Контроль орган контрольлек итүче һәм башка кызыксынган затларга Федераль законның 46 статьясындагы 3 өлешендә билгеләнгән мәгълүматларны урнаштыру юлы белән мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча, үзенең «Интернет» челтәрендәгә рәсми сайтында (алга таба – рәсми сайт), массакуләм мәгълүмат чараларында, контрольдә тотылучы затларның шәхси кабинетлары аша (алар булганда) һәм башка рәвешләрдә хәбәр итүне гамәлгә ашыра.

3.2.2. Муниципаль контрольне оештыру һәм үткәрү хокук куллану практикасын гомумиләштерү ел саен башкарыла.

Хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтижәләре буенча контроль орган контроль органының хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтижәләре белән доклад әзерләүне тәмин итә (алга таба – доклад).

Контроль орган доклад проекты буенча гавами фикер алышуну тәмин итә.

Доклад контроль органы житәкчесе тарафыннан раслана һәм рәсми сайтта ел саен, хокук куллану практикасын гомумиләштерү елыннан соң килүче елның 30 гыйнварыннан да соңга калмыйча урнаштырыла.

3.3. Мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында кисәтү

3.3.1. Контроль орган контрольлек итүче затка әзерләнгән мәжбүри таләпләрне бозу яки мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре турында белешмәләр булган очракта, мәжбүри таләпләрне бозу закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерүе яисә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычы тудыруы турында расланган белешмәләр булмаганда, мәжбүри таләпләрне үтәүне тәмин итү буенча чаралар күрергә тәкъдим итә.

3.3.2. Кисәтү Россия Икътисадый үсеш Министрлыгының 2021 елның 31

мартыннан 151 номерлы «Контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан кулланыла торган документларның типик рәвешләре турында» боерыгы белән расланган форма буенча төзелә.

3.3.3. Контрольлек итүче зат кисәтү алган көннән соң ун эш көне эчендә кисәтүгә карата контроль органга карата каршылык бирергә хокуклы.

3.3.4. Каршылыкта булырга тиеш:

- 1) каршы килә торган тикшерү органы атамасы;
- 2) юридик затның исеме, фамилиясе, исеме һәм атасының исеме (соңгысы – шәхси эшмәкәр яки гражданин булганда), шулай ук элемтә өчен телефон номеры (номерлары), электрон почта адресы (булган очракта) һәм контрольлек итүче затка җавап жибәрелергә тиешле почта адресы (соңгысы-булган очракта);
- 3) кисәтү датасы һәм номеры;
- 4) контрольдә тотылучы зат игълан ителгән кисәтүләр нигезендә дәлилләр;
- 5) контрольдә тотылучы зат тарафыннан кисәтү датасын алу;
- 6) шәхси язылу һәм датасын.

3.3.5. Кирәк булган очракта, контрольдә тотылучы зат үз дәлилләрен раслау өчен каршылыкка тиешле документлар яки аларның расланган күчермәләрен беркетә.

3.3.6. Контроль орган аны алганнан соң унбиш эш көне эчендә кисәтүгә карата каршылыкны карый.

3.3.7. Каршылыкны карау нәтижеләре буенча контроль орган түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

- 1) кисәтү формасындагы каршылыкны канәгатьләндерә;
- 2) баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, каршылыкны канәгатьләндерүдән баш тарта.

3.3.8. Контроль органы контрольлек итүче затка тикшерү нәтижеләре турында биш эш көненнән дә соңга калмыйча хәбәр итә .

3.3.9. Шул ук нигезләр буенча каршылыкны кабат жибәрү рөхсәт ителми.

3.3.10. Контроль орган мәжбүри таләпләрне бозуга юл куелмау турында игълан ителгән кисәтүләрне исәпкә ала һәм башка профилактик чаралар һәм контроль чаралар үткәрү өчен тиешле мәгълүматларны куллана.

3.4. Консультация бирү

3.4.1. Контрольдә тотучы затларга һәм аларның вәкилләренә консультация бирү муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру белән бәйлә мәсьәләләр буенча гамәлгә ашырыла:

- 1) контроль чаралар үткәрү тәртибе;
- 2) контроль чаралар үткәрү вакыты;
- 3) контроль чаралар нәтижеләре буенча карарлар кабул итү тәртибе;
- 4) тикшерү органы карарларына шикәят бирү тәртибе.

3.4.2. Инспекторлар контрольлек итүче затларга һәм аларның вәкилләренә консультацияләр бирә:

- 1) телефон буенча телдән аңлатмалар рәвешендә, видео-конференция-элементә аша, шәхси кабул итүдә яисә профилактик чара, контроль чара уздыру барышында;
- 2) рәсми сайтта контрольдә тотылучы затларның һәм аларның контроль органының вәкаләтле вазыйфаи заты тарафыннан имзаланган бертиплы мөрәҗәгатьләр (10нан артык мөрәҗәгать) буенча язма аңлатма урнаштыру юлы белән.

3.4.3. Инспекторлар тарафыннан һәр мөрәҗәгать итүченең шәхси кабул итүендә шәхси консультацияләр 10 минуттан артмаска тиеш.

Телефон аша сөйләшү вакыты 10 минуттан артмаска тиеш.

3.4.4. Контроль орган контрольлек итүче затларга һәм аларның вәкилләренә телдән консультация бирү мәсьәләләре буенча язма рәвештә мәгълүмат бирми.

3.4.5. Контрольдә тотылучы затларга һәм аларның вәкилләренә язмача консультация бирү тикшерү органы карарларына шикаять бирү тәртибе буенча гамәлгә ашырыла.

3.4.6. Контрольлек итүче зат «Россия Федерациясе гражданны мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында» 2006 елның 2 августындагы 59-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән срокларда язма җавап бирү турында запрос җибәрергә хокуклы.

3.4.7. Контроль орган үткәрелгән консультациялар исәбен алып бара.

3.5. Профилактик визит

3.5.1. Профилактик визит инспектор тарафыннан контрольдә тотылучы затның эшчәнлек алып бару урыны буенча профилактик әңгәмә рәвешендә яки видео-конференция-элементдән файдалану юлы белән үткәрелә.

Профилактик визитның дәвамлылыгы эш көне дәвамында ике сәгатьтән дә артмый.

3.5.2. Инспекторга карата мөжбүри профилактик визит үткәрә:

- 1) күпфатирлы йортлар белән идарә итү өлкәсендә эшчәнлекне гамәлгә ашыруга керешүче контрольлек итүче затлар мондый эшчәнлек башланганнан алып бер елдан да соңга калмыйча (эшчәнлек башлану турында мәгълүматлар булганда);
- 2) контроль объектларын югары риск категориясенә кертү турында карар кабул ителгән көннән алып бер елдан да соңга калмыйча.

3.5.3. Профилактик визитлар контрольлек итүче затлар белән килешенеп үткәрелә.

3.5.4. Контроль орган контрольлек итүче затка профилактика визитын үткөрү турында аны үткөрү датасына кадәр биш эш көненнән дә соңга калмыйча хәбәр җибәрә.

Контрольлек итүче зат, бу хакта контроль органга аны үткөрү датасына кадәр өч эш көненнән дә соңга калмыйча хәбәр итеп, профилактик визит уздырудан (мөжбүри профилактик визитны да кертеп) баш тартырга хокуклы.

3.5.5. Профилактик визит нәтижеләре буенча инспектор профилактик визит үткөрү турында акт төзи, аның формасы контроль орган тарафыннан раслана.

3.5.6. Контроль орган үткәрелгән профилактик визитларның исәбен алып бара.

3.5.7. Контрольдә тотылган зат контроль (күзәтчелек) органына аның профилактик визитына карата гариза белән мөрәжәгать итәргә хокуклы (алга таба контрольдә тотылган затның гаризасы).

Контроль (күзәтчелек) органы әлеге гаризаны теркәгән көннән алып ун эш көне дәвамында контрольдә тотылган затның гаризасын карый һәм контроль (күзәтчелек) органның матди, финанс һәм кадрлар ресурсларын, контроль объектының куркыныч категориясен исәпкә алып, профилактик визит үткөрү яки аны үткөрүдән баш тарту турында Карар кабул итә, бу хакта контрольдә тотылган зат хәбәр итә.

Контроль (күзәтчелек) органы түбәндәге нигезләрнең берсе буенча контрольдә тотылган кешенең гаризасы буенча профилактик визит үткөрүдән баш тарту турында Карар кабул итә:

- 1) контрольдә тотылган заттан профилактик визит үткөрү турындагы гаризаны кире алу турында хәбәр килү;
- 2) контрольдә тотылган затның гаризасын тапшырган көнгә кадәр ике ай эчендә контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан әлеге контрольдә тотылган затка карата профилактик визит үткөрүдән баш тарту турында Карар кабул ителү;
- 3) контрольдә тотылган зат гариза биргән көнгә кадәр алты ай дәвамында

профилактик визит үткөрү контрольдө тотылган затның эшчәнлек алып бару урыны буенча булмавы яки башкалары белән бәйлә рәвештә мөмкин булмаган контрольдө тотылган кешенең профилактик визит үткөрү мөмкин булмавына китергән гамәлләре (гамәлсезлеге);

4) контрольдө тотылган затның гаризасында контроль (күзәтчелек) органы вазифаи затларының яки аларның гаилә әгъзаларының тормышына, сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә әдәпсез яки мыскыллаучы сүзләр, куркынычлар булу.

Контрольләнгән затның гаризасы буенча профилактик визит үткөрү турында Карар кабул ителгән очракта, контроль (күзәтчелек) органы егерме эш көне дәвамында мондый килешүне теркәүне тәмин итүче теләсә нинди ысул белән контрольдө тотылган зат белән профилактик визит үткөрү датасын килештерә һәм мондый профилактик визитны закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыянны (зарарны) китерү куркынычларын профилактикалау программасына кертүне тәмин итә.

4. Муниципаль контроль кысаларында үткөрелә торган контроль чаралар

4.1. Контроль чаралар. Гомуми сораулар

4.1.1. Муниципаль контроль түбәндәге планлы һәм планнан тыш тикшерү чараларын үткөрүне оештыру юлы белән контроль орган тарафыннан гамәлгә ашырыла:

инспекция визиты, документар тикшерү, күчмә тикшерү-контрольлек итүче затлар белән үзара бәйләнештә;

мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү, күчмә тикшерү – контрольлек итүче затлар белән бәйләнешсез.

4.1.2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда контрольлек итүче затлар белән үзара хезмәттәшлек итәләр:

инспектор һәм контрольдө тотучы зат яки аның вәкиле арасында очрашулар, телефон һәм башка сөйләшүләр (турыдан-туры бәйләнеш);

документлар, башка материаллар соратып алу;

инспекторның контрольдө тотылуучы зат эшчәнлеген гамәлгә ашыру урынында булуы (инспекторның һәркем өчен мөмкин булган житештерү объектларында булу очракларыннан тыш).

4.1.3. Контрольлек итүче зат белән үзара хезмәттәшлек иткәндә башкарыла торган контроль чаралар контроль орган тарафыннан түбәндәге нигезләр буенча үткөрелә:

1) контроль органында зыян (зарар) китерү яисә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы турында белешмәләрнең булуы яки объектның мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары тарафыннан расланган параметрларга туры килү-килмәвен ачыклау яисә контроль объектының мондый параметрлардан читләшүе;

2) контроль чаралар үткөрү планына кертелгән контроль чаралар үткөрү сроклары житү;

3) Россия Федерациясе Президенты күрсәтмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенәң конкрет контрольләнүче затларга карата контроль чаралар үткөрү турында күрсәтмәсе;

4) прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мөрәжәгатьләр буенча законнарның үтәлешенә, кеше һәм гражданд хокукларының һәм иреклеренең үтәлешенә күзәтчелек итү кысаларында контроль чара үткөрү турында прокурор таләбе;

5) тикшерү органы тарафыннан ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында – Федераль законның 95 статьясындагы 1 өлешендә билгеләнгән очракларда-карарын үтәү срогы чыгу.

Контроль чаралар контроль органның вәкаләтле вазыйфаи затларының биремнәре,

шул исәптән Федераль закон белән билгеләнгән очрақларда, контроль органның эш планындагы биремнәрне дә кертәп, инспекторлар тарафыннан үзара бәйләнешсез үткәрелә.

4.1.4. Планлы һәм планнан тыш контроль чаралары, контрольлек итүче затлар белән үзара бәйләнешсез үткәрелми торган чаралардан тыш, инспектор һәм тикшерү чарасын үткәргә жәлеп ителә торган затлар тарафыннан түбәндәге контроль гамәлләр башкару юлы белән үткәрелә:

карау; сораштыру; язмача аңлатмалар алу; документларны соратып алу; экспертиза.

4.1.5. Контроль чарасын үткәрү өчен контроль органның вәкаләтле заты тарафыннан имзаланган контроль органы карары кабул ителә, анда Федераль законның 64 статьясындагы 1 өлешендә каралган белешмәләр күрсәтелә.

Мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтүне, күчмә тикшерүне үткәргә карата әлеге контроль чарасын үткәрү турында Нигезләмәнең әлеге пунктының беренче абзацында каралган карар кабул итү таләп ителми.

4.1.6. Контроль чаралар контроль органның контроль чараларын үткәрү турындагы карарында күрсәтелгән инспекторлар тарафыннан үткәрелә.

Кирәк булганда, контроль органы тикшерү чараларын үткәргә экспертларны, билгеләнгән тәртиптә аттестацияләнгән эксперт оешмаларын һәм контроль чаралар үткәргә жәлеп ителә торган экспертлар, эксперт оешмалары реестрына кертелгән экспертларны жәлеп итә.

4.1.7. Контроль чарасы тәмамланганнан соң, инспектор контроль чарасы актын (алга таба – акт) Россия Икътисады үсеш Министрлыгының 2021 елның 31 мартыннан 151 номерлы «Контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан кулланыла торган документларның типик рәвешләре турында» боерыгы белән расланган форма буенча тәзи.

Мондый чара үткәрү нәтижәләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланса, актта нинди мәжбүри таләп бозылуы, нинди норматив хокукый акт һәм аның структур берәмлеге тарафыннан билгеләнүе күрсәтелә.

Ачыкланган бозуларны бетергән очракта, контроль чарасы тәмамланганнан соң, контрольлек итүче зат белән үзара бәйләнешне күздә тотучы актта аны бетерү факты күрсәтелә.

4.1.8 Мәжбүри таләпләрне бозу дәлиле булган документлар, башка материаллар актка теркәлә.

Тикшерү чарасын уздырганда тутырылган тикшерү кәгазьләре актка кушылырга тиеш.

4.1.9. Актны рәсмиләштерү, әгәр актны рәсмиләштерүнең башка тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнмәгән булса, мондый чараны үткәрү көнендә контроль чара үткәрү урыны буенча башкарыла.

4.1.10 Дәүләт, коммерция, хезмәт, башка серләргә тәшкит иткән контроль чара нәтижәләре Россия Федерациясе законнарында каралган таләпләрне үтәп рәсмиләштерелә.

4.1.11. Контроль (күзәтчелек) чарасы актында бәян ителгән фактлар һәм нәтижәләр белән килешмәгән очракта, контрольлек итүче зат шикәятне әлеге Нигезләмәнең 5 бүлегендә каралган тәртиптә жибәрергә хокуклы.

4.2. Контроль чаралар нәтижәләре буенча контроль орган тарафыннан күрелә торган чаралар

4.2.1. Контрольлек органы контрольлек чарасы үткәргәндә контрольлек итүче зат тарафыннан Россия Федерациясе законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә мәжбүри таләпләрне бозу очрақлары ачыкланган очракта тикшерү органы бурычлы:

1) контроль чарасы актын рәсмиләштергәннән соң контрольлек итүче затка мәжбүри

таләпләрне бозуларны бетерү турында күрсәтмә (алга таба – күрсәтмә), аларны бетерүнең тиешле срокларын күрсәтеп, ләкин алты айдан да артык түгел (документар тикшерү уздырғанда күрсәтмә контрольлек итүче затка документар тикшерү тәмамланганнан соң биш эш көнненән дә соңга калмыйча жиберелә) һәм (яисә) законда саклана торган кыйммәтлөргә зыян (зарар) китерүне булдырмау чараларын үткөрү турында, шулай ук контроль рәвешендә федераль законда каралган башка чаралар;

2) биналарны, төзелмәләрне, корылмаларны, бүлмәләрне, жайланмаларны, транспорт чараларын һәм башка шундый объектларны эксплуатацияләүне (куллануны) тыю турында һәм гражданның, оешмаларга закон тарафыннан саклана торган кыйммәтлөргә зыян китерү куркынычы булу турында теләсә нинди үтемле ысул белән мәгълүмат житкерү һәм аны булдырмау ысуллары турында судка мөрәжәгать итүгә кадәр Россия Федерациясе законнарында каралган чараларны кичекмәстән кабул итәргә, әгәр тикшерү чарасын үткөргәндә контроль объектына ия булган һәм (яки) аннан файдаланучы гражданның, оешмаларның эшчәнлегенә, алар тарафыннан житештерелә торган һәм сатыла торган товарлар, башкарыла торган эшләр, күрсәтелә торган хезмәтләр закон тарафыннан саклана торган кыйммәтлөргә зыян китерүнең турыдан-туры куркынычы яки мондый зыян (зыян) китергән дип билгеләнсә;

3) контроль чарасы барышында жинаять яки административ хокук бозу билгеләрен ачыклаганда, тиешле мәгълүматны үз компетенциясе нигезендә яисә тиешле вәкаләтләр булганда, гаепле затларны законда билгеләнгән жаваплылыкка тарту буенча чаралар күрергә, тиешле мәгълүматны дәүләт органына жиберергә;

4) мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерүне, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтлөргә зыян (зарар) китерүне булдырмау буенча, күрсәтмәне билгеләнгән срокта үтәмәгән очракта, күрсәтмәне мәжбүри үтәү турындагы таләп белән судка мөрәжәгать иткәнче, аның үтәлешен тәэмин итү буенча чаралар күрергә, әгәр мондый чара законнарда каралган булса, судка мөрәжәгать итәргә тиеш;

5) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтлөргә зыян (зарар) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән мәжбүри таләпләрне үтәү, башка чаралар үткөрү буенча рекомендация бирү турындагы мәсьәләне карарга.

4.2.2. Күрсәтмәнең үтәлү срогы чыкканчы, контрольлек итүче зат күрсәтмәнең үтәлеше турында, мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерүне раслаучы документлар һәм белешмәләр кушып, контроль органга хәбәр итә.

4.2.3. Контрольлек итүче зат әлегә Нигезләмәнең 4.2.1 пунктының 1 пунктчасы нигезендә кабул ителгән карарның үтәлү срогы чыккач яки күрсәтелгән карар белән билгеләнгән документларны һәм белешмәләрне контрольлек итүче зат тарафыннан тапшырғанда яки мәжбүри таләпләрнең (куркынычсызлык мониторингы) үтәлешен күзәтү кысаларында мәгълүмат алынган очракта, контроль органы карарның үтәлешен тапшырылган документлар һәм алынган мәгълүмат нигезендә бәяли.

4.2.4. Күрсәтмәне контрольдә тотучы зат тарафыннан үтәү очрагында, контроль орган контрольлек итүче затка күрсәтмәнең үтәлеше турында хәбәрнамә жиберә.

4.2.5. Күрсәтелгән документлар һәм контрольлек итүче зат тарафыннан алар нигезендә яисә мәжбүри таләпләрне (куркынычсызлык мониторингы) үтәүне күзәтү кысаларында алынган мәгълүмат нигезендә тапшырылмаса, карарның үтәлеше турында нәтижә ясау мөмкин булмаса, контроль орган әлегә карарның үтәлешен инспекция визиты яисә документар тикшерү юлы белән бәяли.

Күчмә тикшерү нәтижәләре буенча кабул ителгән карарның үтәлешенә бәя бирелгән очракта, күчмә тикшерү үткөрергә рөхсәт ителә.

4.2.6. Әлегә Нигезләмәнең 4.2.6 пунктында каралган контроль чараны үткөрү

нәтижеләре буенча контроль орган карарның тиешенчә үтәлмәве яки тиешенчә башкарылмавы ачыкланса, ул әлеге Нигезләмәнең 4.2.1 пунктындагы 1 пунктчасында каралган карарны, аны үтәүнең яңа срокларын күрсәтеп, янә контрольдә тотучы затка тапшыра.

Күрсәтмәне билгеләнгән срокта үтәмәгән очракта контроль орган, әгәр мондый чара законнарда каралган булса, күрсәтмәне мәжбүри үтәү турындагы таләп белән судка мөрәжәгать иткәнчегә кадәр, аның үтәлешен тәэмин итү буенча чаралар күрә.

4.3. Планлы тикшерү чаралары

4.3.1. Планлы контроль чаралар чираттагы календарь елына контроль орган тарафыннан төзелә торган һәм прокуратура органнары белән килештерелергә тиешле планлы тикшерү чаралары планы нигезендә үткәрелә.

4.3.2. Куркынычның аерым категорияләренә кертелгән контроль объектларына карата планлы тикшерү чаралары үткөрү төрләре, вакыт-вакыт зыян (зарар) китерү куркынычы белән билгеләнә.

4.3.3. Контроль орган түбәндәге планлы тикшерү чаралары үткәрергә мөмкин: инспекция визиты; документар тикшерү; күчмә тикшерү.

Югары риск категориясенә керүче объектларга карата инспекция визиты, документар тикшерү, күчмә тикшерү үткәрелә.

Урта риск категориясенә керә торган объектларга карата документар тикшерү, күчмә тикшерү үткәрелә.

Уртача риск категориясенә керүче объектларга карата документар тикшерү, күчмә тикшерү үткәрелә.

4.3.4. Контроль объектларына карата планлы тикшерү чаралары киләсе вакыт белән үткәрелә:

югары риск категориясе өчен-2 елга бер тапкыр; урта риск категориясе өчен-3 елга бер тапкыр; уртача риск категориясе өчен - 5 елга бер тапкыр; түбән риск категориясе өчен-5 елга бер тапкыр;

Түбән риск категориясенә кертелгән контроль объектына карата планлы контроль чаралары үткәрелми.

4.3.5. Торак урыннарына карата муниципаль торак контролен гамәлгә ашырганда, планлы тикшерү чаралары үткәрелми.

4.4. Планнан тыш тикшерү чаралары

4.4.1. Планнан тыш контроль чаралар документар һәм күчмә тикшерүләр, инспекция визиты, мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү, күчмә тикшерү рәвешендә үткәрелә.

4.4.2. Планнан тыш тикшерү чарасын үткөрү турындагы карар мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторларын исәпкә алып кабул ителә.

4.4.3. Планнан тыш контроль чаралар, үзара бәйләнешсез планнан тыш тикшерү чараларыннан тыш, Федераль законның 57 статьясындагы 1 өлешенең 1, 3-5 пунктларында каралган нигезләр буенча үткәрелә.

4.4.4. Планнан тыш тикшерү чарасы прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына үткәрелергә мөмкин булса, әлеге чара мондый килешүдән соң үткәрелә.

4.5. Документар тикшерү

4.5.1. Документар тикшерү дигәндә контроль органының урнашу урыны буенча үткәрелә торган контроль чара аңлашыла, аның предметы-контрольдә тотылучы затларның оештыру-хокукый формасын, хокукларын һәм бурычларын билгели торган документларындагы белешмәләр, шулай ук аларны тормышка ашырганда кулланыла торган документлар;

контроль (күзәтчелек) органының мәжбүри таләпләрен һәм карарларын үтәү белән бәйлә эшчәнлек.

4.5.2. Контроль органы карамагында булган документларда булган белешмәләрнең дәрәҗәгә нигезле шик тудыра яки бу белешмәләр контрольлек итүче зат тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләргә мөмкинлек бирми икән, контроль орган контрольлек итүче зат адресына документар тикшерү барышында карап тикшерү өчен кирәкле башка документларны тапшыру таләбен җибәрә.

Өлеге таләп алынганнан соң ун эш көне эчендә контрольлек итүче зат таләпләрдә күрсәтелгән документларны контроль органга җибәрергә тиеш.

4.5.3. Документар тикшерү үткәру вакыты ун эш көненнән дә артмаска тиеш.

Күрсәтелгән срокка түбәндәгеләр кертелми:

1) контроль орган тарафыннан контрольдә тотучы затка таләпләрне, таләптә күрсәтелгән документларны контроль органга тапшырганчы, документар тикшерү барышында карау өчен кирәкле документларны тикшерү органына җибәрергә;

2) контрольдә тотучы затка контроль органы мәгълүматын җибәргәннән соң чор:

контрольлек итүче зат биргән документларда хаталар һәм (яки) каршылыкларны ачыклау турында;

бирелгән документлардагы белешмәләрнең контроль органында булган һәм (яки) муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда алынган документлардагы белешмәләргә туры килмәве турында һәм күрсәтелгән аңлатмаларны контроль органга тапшырганчы, кирәкле аңлатмаларны язма рәвештә тапшырырга кирәк.

4.5.4 документар тикшерү барышында рөхсәт ителгән контроль гамәлләр исемлеге:

1) документлар таләп итү;

2) язма аңлатма алу;

3) экспертиза.

4.5.5. Контроль чара үткәру барышында инспектор контрольлек итүче затка мәжбүри документларның һәм (яки) аларның күчермәләренең, шул исәптән фотога төшерү, аудио - һәм видеоязмалар, мәгълүмат базалары, банкларның, шулай ук мәгълүматны йөртүчеләрнең мәжбүри таләпләрен үтәүне бәяләү өчен кирәкле һәм (яки) эһәмияткә ия булган таләпләрне күрсәтергә (җибәрергә) хокуклы.

Контрольдә тотучы зат документларны тапшыру турындагы таләптә күрсәтелгән срокта кирәкле документларны контроль органга җибәрә яисә кичекмәстән язма рәвештә гариза белән инспекторга, сәбәпләрен һәм срокларын күрсәтеп, документларны билгеләнгән срокта тапшыру мөмкинлеге булмавы турында, контрольдә тотучы зат кирәкле документларны тапшыра ала.

Фотога төшерү, аудио - һәм видеоязма материалларына, мәгълүмат базаларына, мәгълүмат банкларына, шулай ук мәгълүмат йөртүчеләргә логин һәм пароль рәвешендә, документар тикшерү уздыру вакытына контроль чаралар үткәру өчен кирәк булган мәгълүматны карау һәм эзләү хокукы бирелә.

4.5.6. Язма аңлатмалар инспектор тарафыннан контрольдә тотучы заттан яки аның вәкиленнән, шаһитлардан соратып алынырга мөмкин.

Күрсәтелгән затлар инспекторга тикшерү тәмамланганчы ике эш көненнән дә соңга калмыйча кирәкле формада язма аңлатмалар бирә.

Язма аңлатмалар ирекле формада язма документ төзү юлы белән рәсмиләштерелә.

Инспектор вазыйфаи затлар яки оешма хезмәткәрләре, контрольдә тотучы затлар, аларның вәкилләре, шаһитлар сүзләреннән язмага аңлатмалар төзәргә хоуклы. Бу очракта күрсәтелгән затлар аңлатмалар белән танышалар, кирәк булганда текстны тулыландыралар, инспекторның аларның сүзләреннән дәрәс язучылары турында билгә ясыйлар һәм аны төзү датасын һәм урынын күрсәтеп, документка кул куялар.

4.5.7. Экспертиза контроль орган кушуы буенча эксперт яки эксперт оешмасы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Экспертиза контрольдә тотылуы затның (аның филиаллары, вәкилләре, аерымланган структур бүлекчәләр) урнашу (эшчәнлек алып бару) урыны буенча да, шулай ук эксперт яки эксперт оешмасы эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча да башкарылырга мөмкин.

Экспертизаны гамәлгә ашыру вакыты экспертиза төренә бәйле һәм контрольлек органы белән эксперт яки эксперт оешмасы арасындагы килешү буенча һәр конкрет очракта аерым билгеләнә.

Экспертиза нәтижеләре эксперт бәяләмәсе белән контроль орган тарафыннан расланган форма буенча рәсмиләштерелә.

4.5.8. Актны рәсмиләштерү контроль органның документар тикшерү узган көнне урнашкан урыны буенча башкарыла.

4.5.9. Акт контроль орган тарафыннан контрольдә тотучы затка, Федераль законның 21 статьясында каралган тәртиптә, документар тикшерү тәмамланганнан соң, биш эш көненнән дә соңга калмыйча җибәрелә.

4.5.10. Планнан тыш документар тикшерү прокуратура органнары белән килешмичә генә үткәрелә.

4.6. Күчмә тикшерү

4.6.1. Күчмә тикшерү контрольдә тотылуы затның (аның филиаллары, вәкилләре, аерымланган структур бүлекчәләр) урнашу (эшчәнлек алып бару) урыны буенча үткәрелә.

Күчмә тикшерү дистанцион багланышлар чараларын кулланып, шул исәптән аудио - яки видеоэлементә ярдәмдә үткәрелергә мөмкин.

4.6.2. Күчмә тикшерү түбәндәгеләр мөмкин булмаган очракта үткәрелә:

1) контроль органы карамагында булган яки ул соратып ала торган документларда һәм контрольдә тотучы затның аңлатмаларында булган белешмәләрнең тулылыгы һәм дәрәслеге белән танышырга;

2) контрольдә тотылуы затның һәм (яки) аның карамагындагы һәм (яки) кулланылуы контроль объектларының әлеге пунктта күрсәтелгән таләпләргә чыкмыйча гына эшчәнлегенә, гамәлләренә (гамәл кылмавының) туры килүен бәяләү;

4.6.1 Әлеге Нигезләмәнең 4.6.1. бүтән төр контроль чаралары кысаларында каралган кирәкле контроль гамәлләр башкару урыны.

4.6.3. Планнан тыш күчмә тикшерү бары тик прокуратура органнары белән килештереп, аны үткәрү очракларыннан тыш, Федераль законның 57 статьясындагы 1 өлешенә 3-5 пунктлары һәм 66 статьясындагы 12-1 өлешләре нигездә үткәрелергә мөмкин.

4.6.4. Контроль орган контрольлек итүче затка күчмә тикшерүне үткәрү турында, күчмә тикшерүне үткәрү турындагы карарның күчмәләрен контрольлек

итүче затка жиберү юлы белән, ул башланганчыга кадәр егерме дүрт сәгатътән дә соңга калмыйча, хәбәр итә.

4.6.5. Инспектор күчмә тикшерү уздырганда контрольлек итүче затка (аның вәкиленә) хезмәт таныклығын, күчмә тикшерү үткөрү турындагы карарның күчәрмәсен күрсәтә, шулай ук контроль чараларның Бердәм реестрындагы хисап номерын хәбәр итә.

4.6.6. Күчмә тикшерүне үткөрү вакыты ун эш көненнән дә артмый.

Бер кече эшкуарлык субъектына карата күчмә тикшерү барышында үзара йогынты ясауның гомуми вакыты кече предприятие өчен илле сәгатътән һәм микропредприятиеләр өчен унбиш сәгатътән артмаска тиеш.

4.6.7. Күчмә тикшерү барышында рөхсәт ителгән контроль гамәлләр исемлеге:

- 1) карау;
- 2) сораштыру;
- 3) документлар таләп итү;
- 4) язма аңлатма алу;
- 5) экспертиза.

4.6.8. Карау инспектор тарафыннан контрольдә тотучы зат һәм (яки) аның вәкиле барында, видеоязма кулланып башкарыла.

Тикшерү нәтижәләре буенча карау беркетмәсе төзелә.

4.6.9. Сораштыру дигәндә инспектор тарафыннан контрольдә тотылучы зат тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләүне уздыру өчен әһәмиятле телдән мәгълүмат алудан гыйбарәт контроль гамәл аңлашыла.

Сораштыру нәтижәләре сораштырулар беркетмәсендә теркәлә, ул сораштырыла торган зат тарафыннан бирелгән белешмәләрнең дәрәслеген раслый торган, шулай ук контроль чара актында алынган белешмәләр контроль чара өчен зур әһәмияткә ия булган очракта теркәлә.

4.6.10. Мәжбүри таләпләрне бозу очраklары ачыкланган очракта, тикшерү, сораштыру үткәргәндә, инспектор мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен теркәү өчен фотога төшерү, аудио - һәм видеоязма, дәлилләрне теркәүнең башка алымнарын кулланырга хоуклы.

Фотога төшерү ярдәмендә мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен теркәү мәжбүри таләпләрне бозу очраklарының һәркайсының икедән дә ким булмаган рәсеме белән башкарыла.

Фотога төшерү һәм видеоязмаларны мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен теркәү өчен куллану дәүләт серен саклау турында Россия Федерациясе законнары таләпләрне исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

4.6.11. Контрольлек итүче зат тарафыннан таләп ителә торган документларны, язмача аңлатмаларны, экспертиза үткөрү 4.5.5 4.5.6 һәм 4.5.7 пунктлары нигезендә башкарыла.

4.6.12. Күчмә тикшерү тәмамланганнан соң инспектор күчмә тикшерү акты төзи.

Фотога төшерү, аудио-һәм видеоязма үткөрү турындагы мәгълүмат тикшерү актында чагылдырыла.

Акты дистанцион багланышлар чараларын кулланып, шул исәптән аудио - яки видеоэлементә аша чыгып тикшерү үткәргән очракта, Нигезләмәнең әлеге пунктындагы икенче абзацында билгеләнгән нигезләмә кулланылмый.

4.6.13. Күчмә тикшерүне үткөрү, эшчәнлек алып бару урыны буенча контрольлек итүче зат булмау сәбәпле, яки контрольлек итүче зат эшчәнлегенең фактта башкарылмавына бәйле рәвештә, яисә күчмә тикшерүне үткөрү яки тәмамлау мөмкинлегенә китергән контрольлек итүче затның бүтән гамәлләре (гамәл кылмавы)

белән бәйле рәвештә, инспектор сәбәпләрен күрсәтеп, күчмә тикшерү уздыру мөмкинлеге булмау турында акт тәзи һәм контрольдә тотылуы затка Федераль законның 21 статьясындагы 4 һәм 5 өлешләрендә каралган тәртиптә контроль чаралар үткөрү мөмкинлеге турында хәбәр итә.

Бу очракта инспектор күчмә тикшерүне үткәргәнчегә кадәр, әлеге чор кысаларында контроль гамәлләр кылырга хокуклы.

4.6.14. Контрольлек итүче затлар булган индивидуаль эшкуар, гражданин контроль органга түбәндәге очракларда контроль чаралар үткәргәндә булмау турында мәгълүмат бирергә хокуклы:

- 1) вакытлыча эшкә сәләтсезлек;
- 2) судларны, хокук саклау органнарын, хәрби комиссариатларны чакыру (хәбәрнамәләр, повесткалар) буенча килү зарурилыгы;
- 3) Россия Федерациясе Жинаять-процессуаль кодексы нигезендә контроль чаралар үткәргәндә булу мөмкинлеген юкка чыгара торган чикләү чараларын сайлау;
- 4) хезмәт командировкасында булу.

Мәгълүмат кергәндә контроль чаралар үткөрү тикшерү органы тарафыннан индивидуаль эшкуар һәм гражданинның әлеге мөрәжәгатенә сәбәп булган хәлләрне бетерү өчен кирәкле вакытка күчерелә.

4.7. Инспекция визиты

4.7.1. Инспекция визиты контрольдә тотылуы затның (аның филиаллары, вәкилләре, аерымланган структур бүлекчәләр) яки контроль объектының урнашу (эшчәнлек алып бару) урыны буенча үткәрелә.

Инспекция визиты контрольлек итүче затка һәм житештерү объекты милекчесенә алдан хәбәр итмичә үткәрелә.

Контрольдә тотуы затлар яки аларның вәкилләре инспекторның биналарга, корылмаларга, бүлмәләргә тоткарлыксыз керә алуын тәэмин итәргә тиеш.

Инспекция визитын үткөрү вакыты бер урында яки бер житештерү объектында (территориядә) бер эш көненнән дә артмаска тиеш.

4.7.2. Инспекция визиты барышында рәхсәт ителгән контроль гамәлләр исемлеге:

- а) карау;
- б) сораштыру;
- в) язмача аңлатмалар алу;
- г) мәжбүри таләпләр нигезендә контрольдә тотылуы затның (аның филиаллары, вәкилләре, аерымланган структур бүлекчәләр) яки контроль объектының урнашу (эшчәнлек алып бару) урынында булырга тиешле документларны таләп итү.

Инспекция визитын дистанцион багланышлар чараларын кулланып, шул исәптән аудио - яки видеоэлементә аша үткәргәргә рәхсәт ителә.

4.7.3. Планнан тыш инспекция визиты бары тик прокуратура органнары белән килештереп, аны уздыру очракларыннан тыш, Федераль законның 57 статьясындагы 1 өлешенәң 3-5 пунктлары һәм 66 статьясындагы 12 өлешә нигезендә генә үткәрелергә мөмкин.

4.7.9. Әлеге Нигезләмәнең 4.7.2 пункттында каралган контроль гамәлләр әлеге Нигезләмәнең 4.5.5, 4.5.6, 4.6.8-4.6.10 пунктлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

4.8. Мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү (куркынычсызлык мониторингы)

4.8.1. Контроль орган мәжбүри таләпләрнең (куркынычсызлык мониторингы) үтәлешен күзәткәндә контроль органда булган контроль объектлары турында, шул исәптән ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек барышында кәргән мәгълүматларны, шулай ук мәжбүри таләпләрне үтәү кысаларында контрольлек итүче затлар тарафыннан, шулай ук «Интернет» челтәреннән, башка һәркем өчен мөмкин булган мәгълүматлар турында мәгълүматларны жыйа, анализлый, шулай ук фото һәм кино төшерү, видеоизма функцияләренә ия булган хокук бозуларны теркәүнең автоматик режимында эшләүче техник чараларын кулланып алынган белешмәләр дә бар.

4.8.2. Мәжбүри таләпләрнең (куркынычсызлык мониторингы) үтәлешен күзәтү барышында зыян (зарар) китерү фактлары ачыкланса, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы барлыкка килү куркынычы, мәжбүри таләпләрне бозу, мәжбүри таләпләрне бозулар әзәрләнә торган хокук бозулар яки мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре турында белешмәләр, контроль орган тарафыннан түбәндәге карарлар кабул ителергә мөмкин:

1) 248-ФЗ номерлы Федераль законның 60 статьясы нигезендә планнан тыш тикшерү (күзәтчелек) чарасын үткөрү турында карар;

2) кисәтү игълан итү турында карар;

3) Федераль законның 90 статьясындагы 2 өлешенә 1 пунктта каралган тәртіптә, мондый мөмкинлекне контроль рәвешәе турында Федераль законда, контроль рәвешәе турында Россия Федерациясә субъекты законында контрольдә тоту рәвешендә күрсәткән очракта, ачыкланган бозуларны бетерү турында күрсәтмә бирү хакында карар;

4) контроль рәвешәе турында Федераль законда, Россия Федерациясә субъекты законында, статьяның 3 өлешәе нигезендә контроль рәвешәе турында беркетелгән карар

90-ФЗ номерлы федераль закон, мондый мөмкинлекне контроль рәвешәе турында Федераль законда контроль рәвешәе турында Россия Федерациясә субъекты законында күрсәткән очракта.

4.9. Күчмә тикшерү

4.9.1. Күчмә тикшерү контрольлек итүче затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләү максатларында үткәрелә.

4.9.2. Күчмә тикшерү оешманың (аның филиалларының, вәкилләренә, аерым структур бүлекчәләренә) урнашкан (эшчәнлек алып бару), гражданның эшчәнлек алып бару урыны, контроль объектының урнашу урыны буенча үткәрелергә мөмкин, шул ук вакытта контрольлек итүче зат белән хезмәттәшлек итү рәхсәт ителми.

Житештерү объектларында һәркем өчен мөмкин булган (чикләнмәгән затлар даирәсендә булу өчен ачык) житештерү объектларында тикшерү уздырылырга мөмкин.

4.9.3. Күчмә тикшерү контрольлек итүче затка мәгълүмат бирмичә үткәрелә.

Бер объектны (бер-берсенә якин урнашкан берничә объектны) күчмә тикшерүне уздыру вакыты, әгәр контроль рәвешендәге Федераль законда башкача билгеләнмәгән булса, бер эш көненнән дә артмый.

4.9.4. Күчмә тикшерү нәтижәләре буенча әлегә Нигезләмәнең 5.1 пункттагы 2 пунктчасында каралган карар кабул ителә алмый.

5. Судка шикаять бирү

5.1. Алар фикеренчә, муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында турыдан-туры бозылган контрольлек итүче затлар контроль органы житәкчесе урынбасары һәм инспекторларның (алга таба – вазыйфаи затлар) түбәндәге карарларына судка кадәр шикаять бирергә хокуклы:

- 1) контроль чаралар үткөрү турында карарлар; контроль чаралар актлары, ачыкланган житешсезлекләрне бетерү турында күрсәтмәләр;
- 2) контроль чаралар кысаларында вазыйфаи затларның гамәлләре (гамәл кылмавы).

5.2. Шикаять, Федераль законның 40 статьясындагы 1.1 өлешендә каралган очрактан тыш, Дәүләт һәм Муниципаль хезмәтләрнең Бердәм порталын һәм (яки) Региональ порталларын кулланып, контроль органына электрон рәвештә контроль органга тапшырыла.

Гражданин шикаятен тапшырганда ул гади электрон имза яисә квалификацияле электрон имза белән имзаланган булырга тиеш. Шикаять биргәндә оешма тарафыннан ул көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланырга тиеш.

Шикаятькә куела торган материаллар, шул исәптән фото - һәм видеоматериаллар контрольдә тотучы зат тарафыннан электрон рәвештә тапшырыла.

5.3. Контроль органың карарларына, аның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмауларына) шикаять контроль органы житәкчесе (житәкчесе урынбасары) тарафыннан карала.

5.4. Шикаять контрольдә тотучы зат үз хокукларын бозу турында белә яки белергә тиеш булган көннән соң утыз календарь көн эчендә бирелергә мөмкин.

Контроль органы күрсәтмәсенә шикаять контрольлек итүче зат тарафыннан күрсәтмә алынганнан соң ул эш көне эчендә бирелергә мөмкин.

5.5. Шикаять бирү срогының нигезле сәбәбе булган очракта, бу срок контрольдә тотучы зат үтенечнамәсе буенча контрольлек итүче орган тарафыннан торгызылырга мөмкин.

5.6. Шикаять биргән контрольдә тотучы зат, карар кабул ителгәнче, шикаятьне кире ала ала. Шул ук вакытта шикаятьне шул ук нигезләр буенча кабат жибәрү рәхсәт ителми.

5.7. Шикаятьтә контроль органың шикаять белдерелә торган карарын үтәүне туктатып тору турында үтенечнамә булырга мөмкин.

5.8. Шикаятьне теркәгәннән соң ике эш көненнән дә соңга калмыйча тикшерү органы житәкчесе (житәкчесе урынбасары) тарафыннан карар кабул ителә:

- 1) контроль органың шикаять бирелә торган карарын үтәүне туктатып тору турында;
- 2) контроль органың шикаять бирелә торган карарын үтәүне туктатып торудан баш тарту турында.

Кабул ителгән карар турында мәгълүмат шикаять биргән контрольлек итүче затка, карар кабул ителгәннән соң бер эш көне эчендә жибәрелә.

5.9. Шикаять үз эченә алырга тиеш:

- 1) вазыйфаи затның исеме, фамилиясе, исеме, атасының исеме (булса), карары һәм (яки) шикаять бирелә торган гамәлләре (гамәл кылмавы);
- 2) гражданның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булса), яшәү урыны (эшчәнлек алып бару урыны) турында белешмәләр, яисә оешма - контрольдә тотучы затның исеме, әлегә оешманың урнашу урыны турында белешмәләр, яки ышанычнамә буенча шикаять бирүче затның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булса), шикаятьне карау вакытында үзара бәйләнешне гамәлгә ашырырга теләгән ысулы һәм аның буенча карар кабул итү өчен кирәкле ысул;
- 3) контроль органың шикаять бирелә торган карары һәм (яки) аның вазыйфаи затының гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять биргән контрольдә тотучы затның

хокукларын бозуга китерә яисә китерә ала торган белешмәләр;

4) тикшерү органы карары һәм (яисә) вазыйфаи затның гамәлләре (гамәл кылмавы) нигезләре һәм дәлилләре. Контрольдә тотучы зат тарафыннан аның дәлилләрен раслый торган документлар (булганда), яки аларның күчәрмәләре тапшырылырга мөмкин;

5) шикаять биргән контрольдә тотучы затның таләпләре;

6) Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан башкасы билгеләнмәгән булса, шикаять бирелә торган контроль (күзәтчелек) чараларның бердәм реестрында контроль чарасының исәп номеры.

5.10. Шикаятьтә контроль органы вазыйфаи затларының яисә аларның гаилә әгъзаларының тормышына, сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә карата цензурасыз яисә мыскыллы булган әйтелмәләр, янаулар булырга тиеш түгел.

5.11. Шикаятьне бирү, "Бердәм идентификация һәм аутентификация системасы" федераль дәүләт мәгълүмат системасы ярдәмендә, тиешле хокукны биргән очракта, контрольдә тотучы затның вәкаләтле вәкиле тарафыннан гамәлгә ашырылырга мөмкин.

5.12. Контроль орган шикаять алынганнан соң биш эш көне эчендә шикаятьне караудан баш тарту турында Карар кабул итә:

1) шикаять әлеге Нигезләмәнең 5.4 пунктында билгеләнгән шикаять бирү сроклары тәмамланганнан соң бирелә һәм шикаять бирүгә җибәрелгән срокны торгызу турында үтенечнамәне үз эченә алмый;

2) шикаять бирү өчен югалган срокны торгызу турындагы үтенечнамәне канәгатьләндерүдән баш тарту;

3) шикаять буенча карар кабул ителгәнче, контрольдә тотучы заттан, аны биргәнчегә кадәр шикаятьне кире алу турында гариза килү;

4) шикаятьтә куелган мәсьәләләр буенча суд карары булу;

5) элек контроль органга шул ук контрольдә тотучы заттан шул ук нигезләр буенча башка шикаять бирелү;

6) шикаятьне контроль органның вазыйфаи затларының, шулай ук аларның гаилә әгъзаларының тормышына, сәламәтлегенә һәм милкәтенә зыян китерү яисә кимсетү белдерүләре, янаулар үз эченә алу;

7) элегрәк әлеге контрольдә тотылуы затның шикаять белән кабат мөрәҗәгать итү мөмкинлеген юкка чыгара торган шикаятьне карап тикшерүдән баш тарту алынган һәм яңа дәлилләр яисә шартлар китерелми;

8) шикаять тиешле органга тапшырылган;

9) Россия Федерациясә законнарында тикшерү органы карарларына шикаять бирүнең суд тәртибе генә каралган.

5.13. Әлеге Нигезләмәнең 5.12 пунктындагы 3-8 пунктчаларында күрсәтелгән нигезләр буенча шикаятьне караудан баш тарту судка кадәр шикаять бирү нәтижәсе булып тормый һәм контроль органы карарларына, вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмауларына) судтан шикаять бирү өчен нигез була алмый.

5.14. Шикаятьне караганда контроль орган Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан расланган контроль (күзәтчелек) эшчәнлегенә судка кадәр шикаять бирүнең мәгълүмати системасын алып бару кагыйдәләре нигезендә контроль (күзәтчелек) эшчәнлегенә карата судка кадәр шикаять бирүнең мәгълүмати системасын куллана.

5.15. Шикаять тикшерү органы җитәкчесә (житәкчесә урынбасары) тарафыннан аны теркәгәннән соң 20 эш көне эчендә каралырга тиеш.

5.16. Күрсәтелгән срок түбәндәге очракларда егерме эш көненә озайтылырга мөмкин:

- 1) вазыйфаи затка карата шикаятьтө күрсәтелгән фактлар буенча хезмәт тикшерүенә шикаять бирелә торган гамәлләр (гамәл кылмау) уздыру;
- 2) аның гамәлләренә (гамәл кылмавына) нигезле сәбәп аркасында (авыру, ял, командировка) вазыйфаи затның булмавы.

5.17. Контроль орган контрольлек итүче заттан шикаять биргән, өстәмә мәгълүмат һәм шикаять предметына караган документлар соратып алырга хокуклы. Контрольдә тотучы зат әлеге мәгълүматны һәм документларны соратып алу җибәргәннән соң биш эш көне эчендә тапшырырга хокуклы.

Шикаятьне карау срогы дәвамында шикаять предметына керә торган өстәмә мәгълүмат һәм документлар тапшыру турындагы запросны вәкаләтле орган тарафыннан алынган вакытка кадәр, ләкин запрос җибәрелгәннән соң биш эш көненнән дә артмаска тиеш.

Контрольдә тотучы заттан шикаять предметына караган өстәмә мәгълүмат һәм документлар алынмау шикаятьне караудан баш тарту өчен нигез булып тормый.

5.18. Шикаять биргән контрольдә тотучы заттан дәүләт органнары, җирле үзидарә органнары яки аның карамагындагы оешмалар карамагында булган мәгълүматны һәм документларны соратып алу рәхсәт ителми.

Шикаятьне биргән зат шикаять буенча йомгаклау карары кабул ителгәнче, үз теләге белән шикаять предметына караган өстәмә материаллар тапшырырга хокуклы.

5.19. Кабул ителгән карарның законлылыгын һәм нигезлелеген раслау һәм (яки) кылынган гамәлнең (гамәл кылмау) бурычы контроль органга йөкләнә.

5.20. Шикаятьне карау нәтижәләре буенча контроль органы җитәкчесе (җитәкчесе урынбасары) түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

- 1) шикаятьне канәгатьләндерми калдыра;
- 2) контроль органы карарын тулысынча яисә өлешчә юкка чыгара;
- 3) контроль органы карарын тулысынча юкка чыгара һәм яңа карар кабул итә;
- 4) контроль органының вазыйфаи затларының гамәлләрен (гамәл кылмауларын) законсыз дип таний һәм асылда, шул исәптән кирәк булганда билгеле бер гамәлләр башкару турында карар чыгара.

5.21. Кабул ителгәннең нигезләмәсен үз эченә алган контроль органы карары карарлар, аны үтәү вакыты һәм тәртибе контрольдә тотылучы затның шәхси кабинетында Дәүләт һәм Муниципаль хезмәтләрнең Бердәм порталында һәм (яки) Дәүләт һәм Муниципаль хезмәтләр күрсәтүнең Региональ порталында кабул ителгән көннән бер эш көненнән дә соңга калмыйча урнаштырыла.

6. Муниципаль контроль өчен контроль төренең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре

Муниципаль контрольнең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре, индикатив күрсәткечләр әлеге Нигезләмәгә 4 кушымта белән билгеләнгән.

Югары Ослан муниципаль районы
территориясендә муниципаль торак
контроле турында Нигезләмәгә
1нче кушымта

Муниципаль торак контролен гамәлгә ашыруга вәкаләтле Югары Ослан муниципаль контроле вазыйфаи затлары исемлеге:

- 1) Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитеты җитәкчесенең Төзелеш, торак-коммуналь хужалык, элемтә һәм энергетика бүлеге;
- 2) Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитетының Төзелеш, торак-коммуналь хужалык, элемтә һәм энергетика бүлеге начальнигы;
- 3) Югары Ослан муниципаль районы Төзелеш, торак-коммуналь хужалык, элемтә һәм энергетика бүлеге баш белгече.

Югары Ослан муниципаль
районы территориясендә
муниципаль торак контроле
турында Нигезләмәгә
2нче кушымта

Контрольлек объектларын муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында
куркынычлык категорияләренә кертү критерийлары

1. Контроль объектларын билгеләнгән хәвеф-хәтәр категориясенә кертү хәвеф-
хәтәр күрсәткеченең нинди булуына карап гамәлгә ашырыла:

хәвеф-хәтәр куркынычы күрсәткече мәгънәсендә 6 контроль объекты югары хәвеф-
хәтәр категориясенә керә;

хәвеф-хәтәр күрсәткече 4 тән 6 кешегә кадәр булганда - урта хәвеф-хәтәр
категориясенә карата;

хәвеф-хәтәр күрсәткече 2 дән 3 кешегә кадәр булганда - уртача хәвеф-хәтәр
категориясенә карата;

риск күрсәткече 0 дән 1 гә кадәр булганда - түбән хәвеф-хәтәр категориясенә.

2. Куркыныч күрсәткече түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$K = 2 \times V_1 + V_2 + 2 \times V_3,$$

Югары Ослан муниципаль районы
территориясендә муниципаль
торак контроле турында Нигезләмәгә
3 нче кушымта

Муниципаль торак контролен гамәлгә ашыру кысаларында тикшерелә торган мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары исемлегә

1. Дәүләт торак күзәтчелегә органына, муниципаль торак контроле органына гражданнардан (мөрәжәгать иткән гражданның шәхесен билгеләргә мөмкинлек бирә торган ысул белән килгән) яки бина хужалары булган оешмалардан алдагы календарь елның шул ук чоры белән чагыштырганда, вакыт берәмлегендә (ай, квартал) мөрәжәгатьләр санының өч тапкыр һәм аннан да күбрәк артуы күпфатирлы йортта яшәүче гражданнар, күпфатирлы йорттагы биналарны кулланучылар, дәүләт хакимияте органнарыннан алынган мәгълүмат, жирле үзидарә органнары, массакуләм мәгълүмат чараларыннан, «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәреннән, Россия Федерациясе Торак кодексының 20 статьясының 1 өлешендә билгеләнгән мәжбүри таләпләрне контрольдә тотучы затлар тарафыннан бозу.

2. Торак-коммуналь хужалыкның дәүләт мәгълүмат системасында Россия Федерациясе Торак кодексының 165 статьясындагы 5 өлеше нигезендә билгеләнгән урнаштыру тәртибе, рәвешләре, сроклары һәм вакыты нигезендә урнаштырылырга тиешле мәгълүматны өч һәм аннан артык ай дәвамында актуальләштерүнең булмавы.

Югары Ослан муниципаль районы
территориясендә муниципаль торак
контроле турында Нигезләмәгә
4нче кушымта

Муниципаль торак контроленең нәтижәлелеге һәм файдалылык күрсәткечләре исемлеге

Күрсәткеч номеры	Күрсәткечнең атамасы	Исәп- хисап форм асы	Комментарии (әһәмияттәге интерпретация)	База әһәм ияте туры нда күрс әтә.	Күрсә ткечн е халык ара чагы штыр у	Күрсәткечләрнең максатчан төшенчәләре			Күрсәткеч ләр күрсәткечл әрен билгеләү өчен мәгълүмат лар чыганакла ры	Күрсәткеч булган стратегик планлаштыру документлары турында белешмәләр (булганда)
						алдаг ы ел	агымд агы ел	киләс е ел		
	ТӨП КҮРСӘТКЕЧЛӘР									
1	Закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыянны (зарарны) минимальләштерү дәрәжәсен чагылдыра торган күрсәткечләр, зыян (зарар) китерү куркынычын бетерү дәрәжәсе									

1.1.	<p>Күпфатирлы йортларда һәм торак йортларда биналарның милекчеләренә һәм файдаланучыларына коммуналь хезмәтләр күрсәтүне гамәлгә ашыручы оешмалар тарафыннан мәжбүри таләпләрне бозу нәтижәсендә гражданнарға, оешмаларға һәм дөүләткә китерелгән матди зыян</p>	Сп*10 0/ ВРП	<p>Сп - күпфатирлы йортлардагы һәм торак йортлардагы биналарның милекчеләренә һәм файдаланучыларына коммуналь хезмәтләр күрсәтүне гамәлгә ашыручы оешмалар тарафыннан мәжбүри таләпләрне бозу нәтижәсендә гражданнарға, оешмаларға һәм дөүләткә законсыз исәпләнгән түләүне яңадан исәпләү суммасы, млн. сум; ВРП-расланган региональ продуктының күләме, млн.</p>						<p>Сп - күпфатирлы йортлардагы һәм торак йортлардагы биналардан файдаланучыларға коммуналь хезмәтләр күрсәтүне гамәлгә ашыручы оешмалар тарафыннан мәжбүри таләпләрне бозу нәтижәсендә гражданнарға, оешмаларға һәм дөүләткә законсыз хисапланган түләүне яңадан исәпләү суммалары, млн. сум;</p>	
------	--	--------------------	--	--	--	--	--	--	---	--

										ВРП- расланган тулай төбөк продукты, млн. сум; исәпкә алу өчен	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

			1 йөздән дә ким булмаган күрсәткечнең (биштән соң ике билге) өһәмияте исәпкә алына, күрсәткечләр 1 йөздән дә ким булмаган төгәллек белән нульгә тиңләштерелә.			
1.2.	Гражданнарның тормышына, сәламәтлегенә зыян китерүгә китергән мәжбүри таләпләрне бозу очраklарының ачыкланган гомуми саныннан өлеше	Кспв* 1 00% / Ксн	Кспв-гражданнарның тормышына, сәламәтлегенә зыян китерүгә китерә торган, суд карарлары белән расланган мәжбүри таләпләрне бозу очраklары саны; К сн - тикшерү нәтижәләре буенча ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозу очраklарының гомуми саны			Конт роль ор га нның стат исти к күрс өтке чләр е; РФ ДАС мәгь лүма тлар ы "гаде л хөкем ".

Индикатив күрсәткечләр:

- 1) хисап чорында үткәрелгән планлы контроль (күзәтчелек) чаралар саны;
- 2) хисап чорында үткәрелгән планнан тыш контроль (күзәтчелек) чаралар саны;
- 3) контроль объектының мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары белән расланган параметрларга туры килүен ачыклау нигезендә хисап чорында үткәрелгән планнан тыш контроль (күзәтчелек) чаралар саны;
- 4) отчет чорында үткәрелгән үзара бәйләнеш белән контроль (күзәтчелек) чараларының гомуми саны;
- 5) отчет чорында уздырылган КНМ һәр төре буенча үзара хезмәттәшлек белән контроль (күзәтчелек) чаралары саны;
- 6) отчет чорында дистанцион аралашу чараларын кулланып үткәрелгән контроль (күзәтчелек) чаралар саны;
- 7) хисап чоры өчен мәжбүри профилактик визитлар саны;
- 8) хисап чорында игълан ителгән мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында кисәтүләр саны;
- 9) хисап чорында мәжбүри таләпләрне бозулар ачыкланган контроль (күзәтчелек)

чаралары саны;

10) хисап чорында административ хокук бозулар турында эшләр кузгатылган контроль (күзәтчелек) чаралар саны;

11) хисап чорында контроль (күзәтчелек) чаралары нәтижәләре буенча салынган административ штрафлар суммасы;

12) хисап чорында контроль (күзәтчелек) чараларын үткәрүне килештерү турында прокуратура органнарына жибәрелгән гаризалар саны;

13) прокуратура органнары тарафыннан килештерүдән баш тартылган контроль (күзәтчелек) чараларын үткәрүне килештерү турында прокуратура органнарына жибәрелгән гаризалар саны хисап чорында;

14) хисап чоры ахырына исәпкә алынган контроль объектларының гомуми саны;

15) хисап чоры ахырына куркыныч категорияләренә кертелгән исәпкә алынган контроль объектлары саны, һәр куркыныч категориясе буенча;

16) хисап чоры ахырына исәпкә алынган контрольдә тотылган затлар саны;

17) хисап чорында контроль (күзәтчелек) чаралары үткәрелгән исәпкә алынган контрольдә тотылган затлар саны;

18) хисап чорында контрольдә тотылган затлар тарафыннан суд тәртибендә жибәрелгән контроль (күзәтчелек) органнары вазыйфай затларының карарларын, гамәлләрен (гамәлсезлекләрен) бәхәсләшү турында дөгъва белдерүләре саны;

19) алар буенча гариза бирелгән таләпләрне канәгатьләндерү турында карар кабул ителгән, хисап чорында контроль (күзәтчелек) органнары вазыйфай затларының контрольдә тотылган затлар тарафыннан суд тәртибендә жибәрелгән карарларын, гамәлләрен (гамәлсезлекләрен) бәхәсләшү турында гаризалар саны;

20) муниципаль контроль (күзәтчелек) оештыру һәм гамәлгә ашыру таләпләрен тупас бозып үткәрелгән һәм нәтижәләре гамәлдә түгел дип танылган һәм (яки) хисап чорында гамәлдән чыгарылган контроль (күзәтчелек) чаралары саны.